

naaldpunt te beschermen. Bij het inbrengen moet de catheter, als het opvoeren problemen geeft, altijd samen met de naald worden teruggetrokken. Na terugtrekken van de naald bij de catheter in situ moeten, zoals bij de Intracath, naald en catheter direct door een plasticmantel omvat worden, zodat afknikken en doorsnijden onmogelijk worden. Bij verwijdering van de infusie moet men oppassen dat de catheter niet met de bloedstroom wordt meegevoerd. Zo mogelijk zal men de catheterpunt ook niet boven een gewricht plaatsen, en een goed verband moet het de patiënt onmogelijk maken zelf aan het systeem te komen. Tenslotte verdienen, voor het geval er toch ongelukken gebeuren, catheters die röntgencontrast geven, de voorkeur.

Literatuur: ADAR, R. en M. MOZES (1971) *Brit. med. J.* III, 746. — BURRI, C., H. HENKEMEYER en H. H. PÄSSLER (1971) *Schweiz. med. Wschr.* 101, 1537 en 1575.

K. S. S. B. PAPE

Kindergeneeskunde

Bloedingen bij een pasgeborene door fructose-intolerantie. RAJU en medewerkers (1971) beschreven een merkwaardige vorm

van intolerantie voor fructose bij een meisje van 3 weken dat wegens braken en dystrofie werd opgenomen. Zij had een heptosplenomegalie en een hemorragische diathese; later ontstonden ook icterus en leverfunctiestoornissen. Een aantal stollingsfactoren in het bloed bleek verlaagd te zijn. De urine bevatte fructose; vermoedelijk was er ook fructosemie. Galactosemie kon worden uitgesloten. Het kind herstelde vlot na toepassing van een fructose- en sucroseloos dieet. Het bleek later inderdaad overgevoelig voor fructose te zijn: hypoglykemie na belasting met fructose.

Een ouder broertje was op de leeftijd van 9 dagen gestorven aan subarachnoïdale en gastro-intestinale bloedingen en levernecrose, vermoedelijk door dezelfde oorzaak.

Hoewel fructose-intolerantie een zeldzame erfelijke aandoening is, is het van belang deze oorzaak van een hemorragische diathese bij pasgeborenen te kennen om snel de juiste behandeling toe te passen.

Literatuur: RAJU, L., J. M. CHESSELLS en M. KEMBALL (1971) *Brit. med. J.* II, 446.

F. KUIPER

MEDEDELINGEN EN BEKENDMAKINGEN

Financiële steun van de Stichting „De Drie Lichten”

De Stichting „De Drie Lichten” nodigt gegadigden uit vóór 15 juni 1972 hun aanvragen in te dienen bij haar secretaris.

Steun kan worden verleend aan Nederlandse artsen ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek op medisch gebied. Zulk een steun betrefte bij voorkeur levensonderhoud van hen, die een onderzoek zouden willen verrichten, doch daarvan door financiële omstandigheden worden weerhou-

den. Daarnaast bestaat de mogelijkheid gelden ter beschikking te stellen voor te maken onkosten, exclusief apparatuur. Voorts kan worden overwogen iemand in de gelegenheid te stellen hulppersoneel in dienst te nemen.

De aanvragen dienen een nauwkeurige omschrijving te geven van de doelstellingen en vergezeld te gaan van aanbevelingen.

Leiden, 28 april 1972
Pathologisch Laboratorium
Wassenaarseweg 62

Prof. Dr. A. SCHABERG,
secretaris

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de redactie; deze behoudt zich het recht voor de stukken te bekorten)

Hypoplasia mammae, een psychosociaal lijden

Met grote belangstelling heb ik kennis genomen van het artikel „Hypoplasia mammae, een psychosociaal lijden” van de collegae VAN DE LANDE en LICHTVELD (1972). Helaas bekwam mij een gevoel van onbehagen, als gevolg van een aantal tamelijk krasse uitspraken waardoor de schrijvers wellicht meer weerstand dan begrip opgewekt hebben. Hoewel het zeker niet zo bedoeld kan zijn, wordt er een aanval gedaan op een categorie medici met een traditionele houding van onbegrip, onverschilligheid, bagatellisatie en een vaag esthetisch gevoel. Dit lijkt mij minder juist. Misschien zou het woord „onbekendheid” beter op zijn plaats geweest zijn. Wanneer wij als plastisch chirurgen voorlichting geven over deze zeer gespecialiseerde ingreep met zijn voor- en nadelen, dan weet ik uit ervaring, dat artsen grote interesse en dankbaarheid tonen voor de verstrekte informatie.

Wat de indicatiestelling betreft hanteer ik altijd de uitspraak van collega HAGE: „Patiënten vragen geen overbodige

ijdele versiering. Zij vragen iets dat werkelijk bijdraagt tot hun levensgeluk. Het gaat bij de schoonheidschirurgie niet om zo maar een abstracte schoonheid, het gaat om de uiterlijke verschijning van een concrete mens in zijn eigen wereld, het uiterlijk aan de dag treden, zoals dit feitelijk, cultureel en in de eigen, persoonlijke verhoudingen gewaardeerd wordt.” Populair vertaald zou men kunnen zeggen: „Normale mensen met normale wensen.” Wanneer de schrijvers nu aan de hand van een psychiatrisch onderzoek een poging doen, de indicatiestelling nader te omschrijven — op zichzelf een loffelijk streven — meen ik te moeten concluderen, dat zij gefaald hebben.

Van de 30 geïnterviewde patiënten bestaat in 18 gevallen een follow-up van één jaar. Eén patiënt sprak zich negatief uit over het succes van de operatie (5%), de anderen positief (89%). Ik vraag mij af of statistici aan de conclusie van een dergelijk kleine groep ook maar enige waarde hechten. Gaarne had ik de reactie vernomen van de patiënten A, B, C en D één jaar na de operatie, in plaats van E, F, G en H.

En waarom weigerde patiënte nr. 19 verder aan het onderzoek mee te werken?

De pre-operatieve psychiatrische diagnose of althans de beschrijving van de groep van 30 bevat enkele belangrijke aspecten (tentamen suicidii en een aantal neurotische eigenschappen). In de follow-up wordt echter met geen woord gerept over veranderingen in dezen. Andere auteurs worden vage filosofische of esthetische speculaties verweten, maar waar is dan de helderheid van VAN DE LANDE en LICHTVELD?

Ook ben ik de mening toegedaan dat een interview met een psychiater in de doorsneegevallen maar een betrekkelijke waarde heeft. Afgezien nog van de uiterst kostbare tijd van psychiaters is hun specialisering gericht op onderzoek en behandeling van „abnormale” (= zieke) mensen. Indien men een verantwoord onderzoek wil verrichten, dient naast de psychiater dan ook een psycholoog, een socioloog en een statisticus ingeschakeld te worden.

De persoon behoort beoordeeld te worden in de context van zijn sociale, culturele en religieuze achtergrond, de invloed van de maatschappij waarin hij leeft en de impact van deze factoren op zijn houding en gedrag. Als zodanig ben ik door deze publikatie niets wijzer geworden.

BERICHTEN

Buitenland

AUSTRALIË

„Natuurlijke” contraceptie. Een groep onderzoekers van het Prince Henry's Hospital te Melbourne, onder leiding van Dr. JOHN BILLINGS, heeft een simpele „natuurlijke” methode van contraceptie uitgewerkt, die als een verbetering van de methode der periodieke onthouding is te beschouwen. Terwijl de laatste een nauwkeurige berekening en controle vereist, gaat de „natuurlijke” methode af op uiterlijk en consistentie van het door de vagina afgescheiden slijm. De methode is daardoor vooral daar nuttig waar contraceptie het meest nodig is: in de ontwikkelingslanden; een vrouw heeft hoe genaamd geen geleerdheid nodig om ermee vertrouwd te raken. De groep van Dr. BILLINGS toonde aan dat er een duidelijk verband bestaat tussen de consistentie van het vagina-slijm en de ovulatieperiode. Het slijm dat eerst wolkig en kleverig is, wordt helder en glibberig, en daarna weer wolkig-kleverig. De periode van helder-glibberig slijm gaat gepaard met een oestrogeen-piek en is dus een aanwijzing dat er ovulatie plaatsvindt. In de piek-periode zijn er nog andere verschijnselen die de vrouw bij zich zelf kan opmerken zoals volheid van de vulva, zachtheid en zwelling, gepaard met een gevoel van gladheid, die tot verhoogde seksuele bereidheid aanleiding geeft. Het vermijden van de coitus in de periode van helder-glibberig slijm is een effectieve contraceptieve methode. Omgekeerd is coitus in deze periode aangewezen voor de vrouw die zwangerschap wenst. (*Med. News-Bull.*, 1 mei bl. 1.)

GROOT-BRITANNIË

Onnatuurlijke dood. De sterfte ten gevolge van ongevallen, vergiftigingen en geweld bedroeg in 1970 in Engeland en Wales 46 per 100.000 inwoners. (Ter vergelijking: pneumonie 87; bronchitis 62; kanker van trachea, bronchi en longen 62.) In de meeste gevallen was de dood het gevolg van een ongeval, maar 3960 sterfgevallen waren het resultaat van zelfmoordpoging of geweldpleging tegen zichzelf,

Tenslotte moge ik de wens uitspreken dat de auterus hun onderzoek zullen voortzetten, zij het op een meer verantwoorde wijze, zodat meer objectieve informatie over deze boeiende materie verkregen kan worden.

Literatuur: HAGE, J. (1963) Schoonheidschirurgie. *Med. Contact (Amst.)*. — LANDE, J. L. VAN DE en P. LICHTVELD (1972) *Ned. T. Geneesk.* 116, 428.

Amsterdam, 21 maart 1972

A. MOLENAAR

Ons stuk is, zoals uit de tekst overduidelijk blijkt, bedoeld als voorlopige — dus onvolledige — mededeling. Het zij nog eens herhaald: een uitgebreid onderzoek achten ook wij, op grond van deze voorlopige indruk, zeker noodzakelijk, doch hiervoor is veel meer tijd en vooral geld nodig. Bij onze pogingen, fondsen hiervoor bij de bestaande instellingen los te krijgen, stuitten wij op merkwaardig veel weerstand. Hoe zou dat toch komen?

Amsterdam, 11 april 1972

J. L. VAN DE LANDE
P. LICHTVELD

349 gevallen waren het resultaat van moord, en in 1125 gevallen kon de oorzaak niet goed worden vastgesteld. In 6709 gevallen was een ongeluk met een motorrijtuig de oorzaak, in 5633 een val. De sterftcijfers door zelfmoord zijn sinds 1963 (5639 gevallen) voortdurend gedaald; de daling betrof vooral vergiftiging door gas in de huishouding. Het totale aantal zelfmoorden daalde tussen 1963 en 1970 met 1679; het aantal gevallen door gasvergiftiging daalde relatief veel sterker: van 2363 tot slechts 501. (*Lancet*, 15 april, bl. 855.)

SCANDINAVIË

Gonorroïsche tonsillitis. Bij 546 achtereenvolgens behandelde patiënten met gonorroïsche urethritis hebben ANNE BROJORGENSEN en TAGE JENSEN in Kopenhagen de tonsillen onderzocht op de aanwezigheid van gonokokken. Hun bevindingen waren positief bij 14 van 244 vrouwen, bij 17 van 274 heteroseksuele mannen en bij 6 van 28 homoseksuele mannen. In Gothenburg vonden LARS HELLGREN en medewerkers gonokokken in de tonsillen bij 46 van 931 mannen en bij 61 van 548 vrouwen met urogenitale gonorrhoe. Bij enkelen bestond ook sublinguale gonorrhoe. In Kopenhagen zijn 150 gevallen van gonorroïsche tonsillitis waargenomen. Deze lokalisatie van gonorrhoe, gevolg van orogeen contact, heeft het nadeel dat ze veel resistenter is tegen antibiotica dan de urogenitale lokalisatie. Bovendien is ze verdraderlijk: de verschijnselen lijken meestal op die bij een gewone kouvassing. (*Med. News-Trib.*, 10 april bl. 1.)

WEST-DUITSLAND

De ouderwetse vroedvrouw verdwijnt. Volgens Prof. H. SCHWALM, directeur van de Universiteits Vrouwenkliniek en Vroedvrouwenschool te Würzburg, is het ouderwetse type vroedvrouw aan het verdwijnen. Het beroep als onafhankelijke eenheid nadert zijn einde. Wel blijft de vroedvrouw een gewenste figuur in verloskundige klinieken. De arts behoort de zwangere te onderzoeken, speciaal ter beoordeling van de bloeddruk, de urine en het spectrofotometrisch onderzoek van de amnionvloeistof. Maar de vroedvrouw is beter dan